

BULLETIN KLUBU REKTORŮ

• červen 1992 • ročník I • číslo 3

O b s a h

Zdaňování stipendií postgraduantů	2
Celostátní konference studentských zástupců akademických senátů	5
Konference rektorů členských zemí Evropského společenství	5
Kontakt s Rakouskou konferencí rektorů	6
Výroční shromáždění Německé konference rektorů	7
Mezinárodní konference o akademické svobodě a autonomii univerzit	9
Švýcarské středisko pro vysoké školství	11
Návštěva australských rektorů v ČSFR	12
Australská cena 1993	12
Z informačního bulletinu "Informace z Evropy"	13
Služby dokumentačního a informačního střediska Evropských společenství Univerzity Karlovy	15
The Prague Institute of Advanced Studies	19
Adresář Klubu rektorů	22
Knihovna Klubu rektorů	22
Americká rada pro vzdělávání	23
Schůzka s ministrem	23

ZDAŇOVÁNÍ STIPENDIÍ POSTGRADUANTŮ

Ve věci zdaňování stipendií postgraduántů byl zaslán ministru financí ČSFR Václavu Klausovi tento dopis:

Vážený pan
Doc. Ing. Václav Klaus, CSc.
ministr financí ČSFR
Letenská 15
110 00 Praha 1

V Brně dne 27. 4. 1992

Vážený pane ministře,

z diskuse na zasedání Klubu rektorů českých a slovenských vysokých škol a z dopisu, který Vám poslal rektor Vysoké školy zemědělské v Praze Prof. Ing. Jiří Petr, DrSc., vzešel návrh, abych se jako předseda Klubu rektorů na Vás obrátil s upozorněním, že je třeba změnit znění vyhlášky federálního ministerstva financí, ministerstva financí ČR a SR č. 49/92.

Jako řada mých kolegů-rektorů soudím, že citovaná vyhláška je v rozporu se zákonem o vysokých školách č. 172/90. V uvedeném zákoně jsou "účastníci postgraduálního studia" označeni jako studenti, kdežto vyhláška č. 49/92 je posuzuje jako zaměstnance podrobené běžným pracovněprávním vztahům. Z toho vyplývají některé problémy: není jasné, zdali účastníci postgraduálního studia (PGS) zůstávají v pracovněprávním vztahu k vysoké škole, přerušili-li studium; zdali mají právo na prázdniny jako jiní studenti, či čerpají dovolenou ve smyslu zákoníku práce; zdali se jejich sociální zabezpečení řídí předpisy pro studenty, či pro zaměstnance.

Zdaňování stipendia (resp. částky, která převyšuje 600 Kčs) vede ke snižování stipendia, které už bez zdanění zaostává za průměrným platem zaměstnanců. Je třeba si uvědomit, že do PGS jsou zařazováni nejnadanější a nejvýkonnější absolventi vysoké školy. Nedostatečné hmotné zabezpečení postgraduántů vede pak k jejich odchodu z vysoké školy, což znamená ohrožení kontinuity ve výchově

vědecko-pedagogických pracovníků. Nelze přehlédnout ani tu okolnost, že k rozhodnutí o zdaňování stipendií postgraduántů došlo 20 měsíců po přijetí zákona č. 172/90 Sb., takže postgraduanti byli postaveni před novou skutečností, která zhoršuje jejich sociální postavení. Zdaňování stipendií v PGS je v rozporu s doporučeními komise OECD, která hodnotila čs. vysoké školství a vypracovala doporučení k jeho transformaci. V závěrech komise je dán podnět ke zvýšení hmotného zajištění studentů, a to zejména těch, kteří jsou nadáni pro vědeckou práci.

Vzhledem ke všem těmto skutečnostem je třeba zrušit zdaňování stipendií v PGS a vyrovnat stipendia s průměrným platem zaměstnanců. Vyšší náklady na stipendia nechť jsou kryty posílením rozpočtu vysokých škol.

S pozdravem

Prof. PhDr. Milan Jelínek, CSc.
rektor Masarykovy univerzity

předseda Klubu rektorů českých a slovenských VŠ

Na tento dopis došla z Federálního ministerstva financí odpověď náměstka ministra Ing. Jana Klaka, č.j. II/2 - 13 975/92 ze dne 13. 5. 1992, s přílohou tohoto znění (bude uveřejněna ve Finančním zpravodaji č. 6/1992):

Sdělení k daňovému posuzování stipendií studentů
postgraduálního studia na vysokých školách

Mgr. J. Klaus, tel.: 02-5142273

Č.j.: II/2 - 12 509/92

Federální ministerstvo financí v dohodě s ministerstvem financí České republiky a ministerstvem financí Slovenské republiky sděluje:

Stipendia poskytovaná studujícím denního studia na školách jsou plně osvobozena od daně ze mzdy (§ 4 č. 4 písm. i) vyhlášky č. 161/1976 Sb., kterou se provádí zákon o dani ze mzdy). Toto plné daňové osvobození se vztahuje i na stipendia vyplácená vysokými školami studentům těchto škol při denní formě postgraduálního studia podle příslušných předpisů o poskytování

stipendia. Jde o studenty, u nichž se postgraduální studium na vysoké škole považuje za soustavnou přípravu na budoucí povolání pro účely nemocenského pojištění i pro účely daně ze mzdy.

Osvobození od daně ze mzdy částky 600,- Kčs měsíčně z poskytovaného stipendia (§ 4 č. 4 písm. j) vyhlášky č. 161/1976 Sb., ve znění vyhlášky č. 49/1992 Sb.) se vztahuje pouze na případně poskytovaná stipendia studentům postgraduálního studia při zaměstnání.

Ředitel odboru přímých daní:

Ing. Václav Grammetbauer, v.r.

CELOSTÁTNÍ KONFERENCE STUDENTSKÝCH ZÁSTUPCŮ AKADEMICKÝCH SENÁTŮ

Kancelář Klubu rektorů získala závěry této konference konané v Brně ve dnech 12.-14. 5. 1992 k avizovaným tématům (Bulletin Klubu rektorů č. 2, s. 14-15).

Pozornost zasluhují zejména pasáže týkající se novely zákona o vysokých školách. Závěry jsou k dispozici na vysokých školách ve studentských komorách akademických senátů.

KONFERENCE REKTORŮ ČLENSKÝCH ZEMÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ

Ze sekretariátu Koordinačního výboru Konference rektorů členských zemí Evropského společenství (Liaison Committee) došla pozvánka na společnou schůzi Koordinačního výboru a národních konferencí rektorů, která se koná 10. června 1992 v Bruselu.

Kromě Konferencí rektorů členských zemí Evropského společenství byly mj. pozvány národní Konference rektorů Československa, Maďarska a Polska. Schůze se zúčastní předseda Klubu rektorů Milan Jelínek. Zprávu o výsledcích jednání přineseme v příštím čísle Bulletinu Klubu rektorů.

KONTAKT S RAKOUSKOU KONFERENCÍ REKTORŮ

Na pozvání předsedy Rakouské konference rektorů, rektora vídeňské univerzity Prof. Alfreda Ebenbauera proběhlo dne 22. května 1992 ve Vídni jednání s předsednictvem Rakouské konference rektorů, jehož se zúčastnili rektori Milan Jelínek (předseda KR), Juraj Švec (místopředseda KR), Martin Černožorský (pověřený péčí o Kancelář KR) a tajemnice KR Marie Fojtíková.

Byly projednány tyto body:

- (1) Vzájemné vztahy mezi Klubem rektorů ČSFR a Rakouskou konferencí rektorů.
- (2) Informace o činnosti Rakouské konference rektorů.
- (3) Současný stav diskuse k rakouské vysokoškolské reformě.
- (4) Diversifikace terciárního vzdělávání v Rakousku a v ČSFR.
- (5) Závěry pražské konference OECD (30.-31. 3. 1992).
- (6) Informace o 7. zasedání Klubu rektorů ČSFR 25.-26. 9. 1992 v Bratislavě.

Představitelé Rakouské konference rektorů přijali pozvání k účasti na 7. zasedání Klubu rektorů ČSFR.

Na 10. 7. 1992 byla domluvena návštěva rektora Martina Černožorského a tajemnice Klubu rektorů Marie Fojtíkové v sekretariátu Rakouské konference rektorů.

VÝROČNÍ SHROMÁŽDĚNÍ NĚMECKÉ KONFERENCE REKTORŮ

V Rostocku se konalo ve dnech 10.-12. 5. 1992 výroční shromáždění Konference rektorů a prezidentů vysokých škol Spolkové republiky Německo. Na pozvání se ho zúčastnil rektor Masarykovy univerzity Milan Jelínek, jehož zpráva následuje.

Na pozvání Hochschulrektorenkonferenz v Bonnu jsem se zúčastnil výročního shromáždění rektorů německých vysokých škol, a to vedle Prof. Jana Johna, prorektora ČVUT v Praze, a Doc. Igora Breziny, prorektora Univerzity Komenského v Bratislavě. Byli jsme podobně jako jiní zahraniční účastníci jen pozorovateli, i když naše účast byla řadou německých rektorů velmi příznivě komentována, a pobyt v Rostocku nám umožnil srovnávat naše vysoké školství s německým. Navíc jsme získali cenný písemný materiál, a to nejen popis jednotlivých německých vysokých škol, ale i přednášky proslovené na shromáždění.

Zahajovací slavnost se konala za přítomnosti spolkového prezidenta Richarda von Weizsäckera v rostockém Klášterním kostele. Jako první promluvil rektor univerzity v Rostocku G. Maess. Vysvětlil, proč se zasedání rektorů bude zabývat tématem "Vysoké školy budoucnosti - jejich obnova, nebo nová volba". Podrobně rozebral situaci vysokých škol v nových východních německých zemích, zejména situaci škol v Meklenburksku a Předních Pomořanech. Velmi kriticky se vyslovil o zásazích představitelů západoněmeckých vysokých škol do struktury škol východoněmeckých a hájil existenci tzv. malých univerzit. Varoval především před neuváženým snižováním počtu vyučujících na východních školách.

Následovala zpráva prezidenta Německé konference rektorů H.-U. Erichsena z Bonnu. V jeho zprávě zaujalo především prohlášení, že německé vysoké školy nejsou s to zvládat vzrůstající počty studentů (od roku 1977 jsou otevřeny pro všechny maturanty bez přijímacích zkoušek). V současné době studuje ve starých spolkových zemích 1,65 milionu mladých lidí, ale podle odhadu disponují vysoké školy jen 810 tisíci studijními místy. Od roku 1977 se počet studentů přijatých do prvního ročníku zvýšil o 70 %, zatímco stav vědeckého personálu stoupl jen o 6 %. Pomer mezi vyučujícími a studenty se od roku 1977 zhoršil na univerzitách z 1:11 na 1:17 a na odborných vysokých školách (Fachhochschulen) z 1:18 na 1:37. Prof. Erichsen ostře kritizoval

finanční politiku v oblasti vědeckého výzkumu: v roce 1990 bylo na vědu a výzkum určeno ve Spolkové republice Německo 66 miliard marek, ale z této sumy připadlo 71 % na výzkum v průmyslu, 12,6 % na financování mimouniverzitního výzkumu a jen 13,6 % dostaly vysoké školy. Podle Prof. Erichsena způsobuje masové přijímání studentů na vysoké školy pokles odborné úrovně škol. Přitom se počítá s tím, že počty dále porostou: ve starých spolkových zemích se v příštích letech zvýší počet studujících z 34 % na 40 % populace a v nových spolkových zemích z 26 % na 35 %. V roce 1991 byl poprvé celkový počet studentů na vysokých školách vyšší než počet učňů. Znepokojivá je suma těch, kteří studium nedokončí (asi 20 %).

Potom následovaly pozdravné projevy, z nichž nejvíce zaujal projev D. Breitenbacha (předseda Konference zemských ministrů školství a ministr vědy a kultury Sársko). Doporučil, aby se přednostně rozvíjely odborné vysoké školy, které by měly v příštích letech pojmout až 30 % studentů; aby se zvýšila odborná kvalita vysokoškolských učitelů a aby byly vysoké školy vybaveny dostatečným počtem pomocného odborného personálu; aby se trvalo na zkrácení prvotního vysokoškolského studia a na jeho doplňování různými typy dalšího vzdělávání; a konečně aby se podstatně zvýšila úroveň studia středoškolského. Zajímavé myšlenky vyslovil spolkový ministr pro vzdělávání a vědu R. Ortleb: I nadále je třeba zajišťovat volný přístup ke studiu. Vysoké školy musí ještě víc rozšířit svou autonomii, ale přitom jsou povinny zvyšovat efektivnost své činnosti. I on doporučil přednostní rozvíjení odborných vysokých škol. Značný důraz kladl na sjednocovací proces mezi západními a východními vysokými školami. Jedním z nejdůležitějších úkolů při zvyšování efektivnosti vysokých škol je integrace vědců z akademických a jiných vědeckých ústavů do vysokých škol. Přednáška V. Hösleho (Tübingen) měla povahu filozofického rozjímání nad posláním vědy ve společnosti a nad úkoly vysokých škol ve státě. Alespoň jedna myšlenka z pozoruhodného referátu tohoto poměrně mladého vědce: "Věda je už podle svého tradičního pojetí nadnárodní; a protože větší na problémů, které se mají řešit, je globální povahy, je internacionálnost vedle interdisciplinárnosti důležitým postulátem obnovené vysoké školy."

11. května dopoledne se v aule rostocké univerzity diskutovalo o napětí mezi kvalitou a kvantitou vysokoškolského studia. Mezi referáty, které uváděly do diskuse, nejvíce podnětů přinesl referát K. Landfrieda (Kaiserslautern), G. Neuweilera (Mnichov) a zejména E. J. Zöllnera (Mohuč). Odpoledne se diskuse zaměřila na téma "Budoucnost vysokoškolského bádání". Vedle rektora řezenské univerzity H. Altnera přednesli svá stanoviska i zástupci výzkumných ústavů mimoškolských (nejzajímavější byly vývody K. Pinkaua, ředitele Ústavu Maxe Plancka pro fyziku plazmatu). Zasedání pak uzavřel obsáhlým referátem H.-U. Erichsen.

12. května dopoledne se konala schůzka Prof. Erichsena s Prof. Johnem a mnou. Probrali jsme za přítomnosti dvou členů aparátu Hochschulrektorenkonferenz možnosti rozšíření spolupráce mezi českými a slovenskými vysokými školami na jedné straně a německými na straně druhé (opírali jsme se také o požadavky vyslovené Doc. Brezinou, který už nebyl v té době přítomen). Požádali jsme o pravidelné zasílání materiálů do Kanceláře Klubu rektorů v Brně, o podrobnější dokumentaci týkající se Fachhochschulen a o oznamování důležitých konferencí s tematikou vysokého školství. Domluvili jsme návštěvu sekretariátu Německé konference rektorů, abychom se seznámili s jeho organizací.

Písemné materiály z Rostocku jsou k dispozici v Kanceláři Klubu rektorů.

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE O AKADEMICKÉ SVOBODĚ A AUTONOMII UNIVERZIT

Mezinárodní konferenci s názvem "Academic Freedom and University Autonomy" uspořádaly v Sinaii, Rumunsko, 5.-7. 5. 1992, UNESCO CEPES (Centre Européen pour l'Enseignement Supérieur), Rumunská národní komise UNESCO a Rumunská konference rektorů ve spolupráci s CRE (Standing Conference of Rectors, Presidents and Vice-Chancellors of the European Universities) a Radou Evropy. Získané materiály jsou k dispozici v Kanceláři Klubu rektorů.

Mezi asi 150 účastníky z celého světa byli 3 účastníci z Československa - rektori Stanislav Hanzl (ČVUT Praha), Emanuel Ondráček (VUT Brno) a proděkan Jiří Černý (UP Olomouc).

O stručnou charakteristiku konference jsme požádali rektora Emanuela Ondráčka.

Byla to velice reprezentativní konference. Stačí si uvědomit, že účastníci byli z celého světa, např. jen z USA jich by-

lo asi 10. A byli to většinou akademičtí funkcionáři nejrůznějších vysokých škol. Reprezentativnost byla zabezpečena i z rumunské strany účastí vládních činitelů, členů Rumunské konference rektorů a dokonce i účastí prezidenta Rumunska a zástupců diplomatického sboru včetně našeho velvyslance v Rumunsku na slavnostní večeři.

Tématem konference byly akademické svobody a autonomie univerzit. Tato problematika byla projednávána na plenárních zasedáních a ve třech paralelně probíhajících sekcích:

- (1) Akademická svoboda a sociální odpovědnost vysokoškolského vzdělávání.
- (2) Autonomie: perspektiva univerzit; perspektiva státu.
- (3) Vysokoškolské vzdělávání v dynamické demokratické společnosti.

V sekcích kromě připravených referátů probíhala velice živá diskuse, která nakonec vedla ke schválení závěrečných stanovisek na plenárním zasedání. Ta budou následně publikována a domnívám se, že bude velice užitečné seznámit s nimi naše vysoké školy. Budou zcela určitě patřit k významným dokumentům, jako je MAGNA CHARTA evropských univerzit (Bologna 1988), Deklarace práv a povinností v rámci akademické svobody (Siena 1982), Deklarace z Limy (1988), Kampaly (1988) a Dar Es Salaamu (1990). Novým prvkem na konferenci v Sinaii bylo rozšíření na problematiku z postkomunistické oblasti.

Pro transformaci našeho vysokého školství a hledání jeho moderní, efektivní a přitom na naší tradici založené koncepce je nutné se seznámit nejen se všemi uvedenými materiály, ale přímo a aktivně se účastnit jednání o tak principiálních otázkách, jako je akademická svoboda. Nejen, že tyto problémy se řeší na celém světě, nejen, že se tam prohlubují vztahy mezi vysokými školami a jejich reprezentacemi (konference rektorů), ale navazují se i osobní přátelství. Pro nás jsou zvláště cenné podněty, které vedou k posílení optimismu v našem transformačním procesu. Podařilo se také navázat přímý kontakt s Rumunskou konferencí rektorů a UNESCO CEPES.

ŠVÝCARSKÉ STŘEDISKO PRO VYSOKÉ ŠKOLSTVÍ

Švýcarské středisko pro vysoké školství, vedené generálním tajemníkem Dr. Rudolfem Nägelim, je informačním a dokumentačním pracovištěm švýcarských vysokých škol. Je financováno hlavně osmi vysokoškolskými kantony a Spolkem.

Středisko informuje zahraniční zájemce o všech podstatných otázkách švýcarského vysokého školství a obdobně švýcarské zájemce o mnoha vysokých školách ve většině západních průmyslových zemích. Středisko se stará mimo jiné o spolková výměnná stipendia zhruba do třiceti zemí, organizuje výměnné programy vysokoškolských a zčásti i středoškolských učitelů a sleduje vývoj vysokoškolské politiky ve Švýcarsku a v zahraničí.

Středisko působí v rámci evropské sítě NEIC jako národní švýcarské středisko. Od roku 1991 se stalo i národním koordinačním střediskem pro program ERASMUS Evropského společenství (především v oblasti mobility studentů).

Středisko podléhá Švýcarské konferenci rektorů a je v něm umístěn i její generální sekretariát. Sídlem střediska je od listopadu 1988 Bern.

Adresa: Schweizerische Zentralstelle für Hochschulwesen
(Office Central Universitaire Suisse)
(Central Office of the Swiss Universities)
Seidenweg 68
CH-3012 Bern

Tel.: 031-242350, fax: 031-246811.

Úřední hodiny: Pondělí až pátek, 9.00-11.00, 14.00-17.00.

Telefonické informace: 10.30-11.30, 14.00-15.00.

Vedoucí: Dr. Rudolf Nägeli.

NÁVŠTĚVA AUSTRALSKÝCH REKTORŮ V ČSFR

Odbor zahraničních styků Ministerstva školství, mládeže a sportu Slovenské republiky požádal Kancelář Klubu rektorů o spolupráci při zabezpečení návštěvy Australského výboru výkonných rektorů v ČSFR. Jde o šestičlennou delegaci, jejíž návštěva se připravuje na červenec nebo srpen 1992 na pozvání pana ministra Pišúta.

Zainteresované vysoké školy budou Kanceláří Klubu rektorů operativně informovány, jakmile budou známy bližší údaje.

AUSTRALSKÁ CENA 1993

Australská cena (250 000 australských dolarů) je mezinárodní ocenění udílené vládou Austrálie za mimořádné výsledky ve vědě a technologii, které prospívají lidstvu.

V roce 1993 bude udělena za výsledky dosažené v oblasti smyslového vnímání. Výbor pro Australskou cenu přijímá návrhy do 31. července 1992. Bližší informace zájemcům poskytne Kancelář Klubu rektorů.

Z INFORMAČNÍHO BULLETINU "INFORMACE Z EVROPY"

Informační bulletin "Informace z Evropy" je vydáván Dokumentačním a informačním střediskem Evropských společenství Univerzity Karlovy (DISES), jež od 1. ledna 1992 bylo pověřeno i funkcí informačního pracoviště Rady Evropy v ČSFR. V souladu s tím je obsah bulletinu členěn do dvou oddílů, odpovídajících dvěma základním útvarům DISES: oddělení Evropských společenství (Evropské dokumentační středisko - EDS) a oddělení Rady Evropy.

Prostřednictvím "Informací z Evropy" bude odborná veřejnost průběžně seznamována s programy a výsledky aktivit Evropských společenství a Rady Evropy a s obsahem důležitých dokumentů týkajících se všech oblastí jejich působení. V bulletinu budou zveřejňovány též informace o aktivitách DISES a přírůstky knihoven obou oddělení.

Oddělení Evropských společenství (Evropské dokumentační středisko)

Evropské dokumentační středisko vstupuje již do třetího roku své existence. Vzniklo v roce 1990 jako součást rozsáhlé sítě více než 300 dokumentačních středisek, prostřednictvím kterých realizují Evropská společenství (ES) svou informační politiku nejen ve svých členských zemích, ale i v dalších zemích Evropy a ostatních kontinentů.

Posláním těchto dokumentačních středisek je podporovat studium a výzkum evropské integrace a spolupráce především na vysokých školách.

Co je možno najít ve fondech Evropského dokumentačního střediska:

- dohody zakládající Evropská společenství a dohody o připojení dalších států k ES,
- sekundární legislativu ES (Regulations, Directives, Decisions) ze všech oblastí evropské integrace,
- přípravné dokumenty (legislativní návrhy Komise ES a vyjádření a připomínky Ekonomického a sociálního výboru a Evropského parlamentu),
- periodika, výroční zprávy a monografie vydávané jednotlivými institucemi ES a obsahově pokrývající celou oblast evropské integrace,
- rozpravy Evropského parlamentu,
- rozhodnutí a zprávy Evropského soudního dvora,

- publikace Statistického úřadu ES,
- informativní a popularizující brožury a letáky.

Adresa Evropského dokumentačního střediska a jeho knihovny

Kaprova 14, 110 00 Praha 1.

Kontakt: PhDr. Jitka Hradilová, vedoucí EDS; tel. 02-2322627
nebo 02-2320930, fax 02-2320030.

Návštěvní hodiny: Po 14.00 - 17.00
Út 9.00 - 12.00
Čt 13.00 - 15.30
Pá 9.00 - 12.00

Oddělení Rady Evropy

21. 2. 1992 byla Česká a Slovenská Federativní Republika oficiálně přijata za řádného a plnoprávného člena Rady Evropy a stala se tak v pořadí 25. evropským státem, který začal v orgánech Rady Evropy aktivně pracovat.

Aby byly československé veřejnosti co nejvíce zpřístupněny informace o činnosti Rady Evropy, aby mohly být v co nejširší míře využívány její publikace a dokumenty, bylo rozhodnuto Výborem ministrů Rady Evropy (orgán, který reprezentuje vlády členských států) zřídit na půdě Univerzity Karlovy v Praze informační středisko Rady Evropy.

Toto pracoviště zahajuje svou činnost jako jedno ze dvou hlavních oddělení Dokumentačního a informačního střediska Evropských společenství Univerzity Karlovy.

Program činnosti oddělení Rady Evropy zahrnuje:

- informační a referenční činnost o programech, aktivitách a fondech Rady Evropy,
- budování a provozování knihovny Rady Evropy, zahrnující všechny její publikace a relevantní dokumenty,
- vydávání vybraných hlavních dokumentů Rady Evropy (v překladu do češtiny),
- zajišťování informovanosti československých sdělovacích prostředků o aktivitách Rady Evropy,
- organizaci přednášek o Radě Evropy na vysokých školách a jiných institucích,
- osvětovou činnost o Radě Evropy pro širší veřejnost,
- účast na přípravě akcí Rady Evropy v ČSFR.

Poslání Rady Evropy je především v její morálně humanistickém, politickoprávním a kulturně vzdělávacím programu, který především usiluje o rozvoj pluralitní demokracie, budování právního státu a uplatňování lidských práv.

V současné době jsou připravovány nebo realizovány tyto akce:

- otevření knihovny Rady Evropy pro veřejnost (prezenční studium),
- panelová výstava o Radě Evropy (v průběhu let 1992-1993 bude instalována na univerzitách v celé ČSFR),
- celostátní seminář "Rada Evropy - výchova a vzdělávání" (26. května 1992 na UK v Praze),
- zajištění prezentace publikací Rady Evropy na mezinárodním knižním veletrhu v Praze (14.-17. května 1992).

Adresa oddělení Rady Evropy a jeho knihovny

Nám. M. Gorkého 26, 110 00 Praha 1.

Kontakt: PhDr. Dana Peřovská, vedoucí oddělení;
tel. 02-261776 nebo 02-268041-9, linka 315,
fax 02-2320030.

SLUŽBY DOKUMENTAČNÍHO A INFORMAČNÍHO STŘEDISKA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ UNIVERZITY KARLOVY [†])

Z iniciativy Komise ES vzniklo dokumentační středisko v roce 1990 na Univerzitě Karlově v Praze jako jedna ze součástí Dokumentačního a informačního střediska Evropských společenství (DISES). Dalšími součástmi této nově vzniklé univerzitní informační instituce je Evropské informační středisko pro další vzdělávání učitelů a Dokumentační a informační středisko Rady Evropy.

Kromě Evropského dokumentačního střediska (European Documentation Centre - EDC) na Univerzitě Karlově existují v ČSFR ještě další 4 střediska, 2 specializovaná (při Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě a Mezinárodním ústavu řízení T. G. Masaryka ve Frenštátu pod Radhoštěm) a 2 referenční střediska, obě na Slovensku v Bratislavě, 1 při Ústřední technické knihovně a 1 při Vysoké škole ekonomické.

[†]) Výtah ze samostatného letáku vedoucí Evropského dokumentačního střediska PhDr. Jitky Hradilové.

Na základě udělení statutu EDS poskytují ES zdarma po 1 výtisku svých periodických i neperiodických publikací v jednom z devíti oficiálních jazyků ES.

Informační fondy

Informační fondy EDC na Univerzitě Karlově obsahují anglické verze dokumentů vydávaných jednotlivými institucemi ES od poloviny roku 1990. Tyto dokumenty je možno typově rozdělit do 4 kategorií: legislativa, dokumenty o legislativních a právních postupech, výzkumné zprávy a studie, informativní a popularizující dokumenty.

V současné době dochází do EDC na 110 titulů periodik orientovaných buď tematicky, nebo institucionálně.

Knižní fond obsahuje téměř 700 monografických publikací ze všech oblastí evropské integrace. Jedná se zhruba o následující oblasti: mezinárodní spolupráce a vztahy v rámci ES, instituce ES, finanční politika, vnější vztahy a právo; ekonomické podmínky, ekonomický výzkum, ekonomické systémy; právo, legislativa; kultura, společnost; výchova, vzdělávání; zemědělství; průmysl; obchod; finance, bankovníctví, mezinárodní měnové vztahy; management, produktivita práce; demografie; populace; biologie, potrava, zdraví; životní prostředí, přírodní zdroje; věda, výzkum; informace, dokumentace. Úřad pro oficiální publikace vydává v pravidelných intervalech katalogy publikací a dokumentů.

Komise ES publikuje v týdenních intervalech tištěné výstupy z Ústřední automatizované dokumentační služby (Service Central Automatisé de Documentation - SCAD) pod názvem SCAD BULLETIN, obsahující bibliografické záznamy čtyř kategorií dokumentů: právní dokumenty; oficiální publikace a dokumenty; časopisecké články týkající se činnosti ES; stanoviska a názory z oblasti průmyslu. V rámci tohoto bulletinu vycházejí též nepravidelně tematické bibliografie.

Referátový časopis EURO ABSTRACTS, vydávaný Komisí ES každý měsíc, obsahuje referáty z vědeckých a technických publikací Komise. Jako příloha tohoto časopisu vychází periodikum INNOVATION AND TECHNOLOGY TRANSFER, přinášející aktuální informace o přípravě a realizaci výzkumných programů.

Důležitým pramenem sekundárních informací jsou informační publikace knihovny Komise ES. Je to především měsíční soupis přírůstků knižních fondů, jinak též tištěný výstup z báze dat ECLAS, dále nepravidelně vydávané periodikum BIBLIO EAST, které obsahuje srovnávací informace o východoevropských zemích, zpravodaj BIBLIO FLASH, obsahující informace o nejdůležitějších informačních pramenech ve fondech knihovny, a BIBLIO 1992, přinášející srovnávací informace o členských státech ES.

Seznam přírůstků své knihovny vydává též Rada ES spolu s informačním periodikem SELECTED ARTICLES, obsahujícím vybrané časopisecké články z přibližně 500 titulů časopisů uložených ve fondech Generálního sekretariátu Rady, převážně na téma evropské integrace.

Klíčovým periodickým titulem, který vydávají společně všechny instituce ES, je OFFICIAL JOURNAL OF THE EUROPEAN COMMUNITIES, který vychází denně ve všech oficiálních jazycích ES ve třech řadách:

- řada C - "Information and notices" obsahuje informace a zprávy jednotlivých institucí ES;
- řada L - "Legislation" obsahuje nejnovější právní předpisy;
- řada S - "Supplement" zveřejňuje tendry na veřejné práce a kontrakty, které byly na základě tendrů uzavřeny.

Retrospektivní pokrytí legislativy ES od roku 1952 primárními prameny zabezpečuje sbírka mikrofiší. Tento fond obsahuje na 17 000 jednotek. Dokonalou orientaci z hlediska chronologického i tematického v téměř čtyřicetiletém souboru právních dokumentů umožňuje kromě aktuálních měsíčních a ročních kumulativních rejstříků především dvousvazkový soupis platných právních předpisů ES ("Directory of Community legislation in force and other acts of the Community institutions"), aktualizovaný dvakrát ročně. Jeho zatím nejnovější 17. vydání vyšlo v červenci 1991. První svazek obsahuje kromě systematického hierarchického uspořádání též předmětový rejstřík podle klíčových slov. Druhý svazek představuje chronologický přehled podle jednotlivých typů legislativních předpisů.

Z produkce Komise je třeba upozornit zejména na tematicky orientovaná periodika SOCIAL EUROPE, GREEN EUROPE, EUROPEAN ECONOMY, ENERGY IN EUROPE, EUROPEAN UNIVERSITY NEWS. Kromě toho vydává Komise měsíčně BULLETIN OF THE EUROPEAN COMMUNITIES, kde

jsou publikovány zprávy o činnosti Komise i ostatních institucí ES. Soudní dvůr vydává přibližně jednou týdně zprávy o právních sporech řešených na jeho půdě PROCEEDINGS OF THE COURT OF JUSTICE OF THE EC.

Unikátním pramenem statistických informací jsou statistiky EUROSTAT, vydávané Statistickým úřadem v devíti tematických řadách a šesti sériích. Tematické řady jsou následující: 1. všeobecné statistiky, 2. ekonomika a finance, 3. populace a sociální podmínky, 4. energie a průmysl, 5. zemědělství, 6. zahraniční obchod, 7. služby a doprava, 8. životní prostředí, 9. různé. Jsou publikovány ve formě periodických statistických ročenek (Série A), krátkodobých trendů (Série B), rychlých zpráv (Série F) a neperiodických zpráv, přehledů a statistik (Série C), studií a analýz (Série D) a metod (Série E).

Mezi informativní a popularizující dokumenty patří monotematické brožury řady EUROPEAN FILE a EUROPEAN DOCUMENTATION, které srozumitelnou formou informují o aktuálních problémech evropské integrace.

Edice DOCUMENTS představuje řadu monografií obsahující základní programové dokumenty, studie, výzkumné zprávy, výroční zprávy, rozbor, komentované soubory právních předpisů apod.

V edici EUROPEAN PERSPECTIVES, jak již vyplývá z názvu, vycházejí publikace zabývající se perspektivami vývoje v Evropě.

Nejobsáhlejší je série COM DOCUMENTS, obsahující legislativní návrhy a informace Komise ES. O jejich důležitosti svědčí skutečnost, že kromě tištěných exemplářů od poloviny roku 1990 obdrželo EDC také retrospektivní fond od roku 1983 na mikrofiších. S touto sbírkou dokumentů úzce souvisí série dokumentů Ekonomického a sociálního výboru nazvaná OPINIONS AND REPORTS, obsahující názory a komentáře k výše uvedeným dokumentům Komise.

Informační služby

Všechny zmíněné publikace jsou k dispozici v knihovně střediska bezplatně k prezenčnímu studiu. Za finanční úhradu knihovna poskytuje reprografické služby z tištěných materiálů i mikrofiší.

Orientaci v knižních fondech umožňuje několik interních bází dat zpracovaných pomocí systému micro CDS/ISIS s indexací podle anglické verze tezauru EUROVOC, vyvinutého společně Evropským parlamentem a Úřadem pro oficiální publikace. Tyto báze dat umožňují mnohaaspektní selekci informací z katalogu monografií, periodik, dokumentů a výběrově též z článků časopisů ES.

Služby střediska, tak jak to stanoví jeho statut, jsou určeny především učitelům, výzkumným pracovníkům a studentům vysokých škol, kteří se podílejí na výzkumu, výuce a studiu otázek evropské integrace. Vzhledem k tomu však, že neexistují v Československu depozitní knihovny a síť specializovaných referenčních středisek je nedostatečná, snaží se středisko maximálně uspokojovat i ostatní kategorie uživatelů z řad širší odborné veřejnosti. V současné době tvoří nejpočetnější kategorii uživatelů pracovníci federálních a republikových institucí zabývajících se přípravou legislativních dokumentů. (Knihovna je umístěna na adrese Dokumentační a informační středisko ES, Kaprova 14, 110 00 Praha 1. Viz též s. 14 tohoto čísla Bulletinu KR - pozn. red.)

THE PRAGUE INSTITUTE OF ADVANCED STUDIES (PIAS)

Na 6. zasedání Klubu rektorů v Olomouci referoval Dr. Petr Pechan o poslání instituce The Prague Institute of Advanced Studies (PIAS, U Michelského lesa 366, 140 00 Praha 4). Dr. Pechan poslal Kanceláři Klubu rektorů následující informaci.

1. Založení PIAS

V polovině května roku 1991 se Československá akademie věd a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR dohodly na založení The Prague Institute of Advanced Studies (PIAS). Tato nová vědecká instituce vznikla podle mezinárodně uznávaných demokratických principů a je otevřena vědeckým a pedagogickým pracovníkům celého světa. Sídlem PIAS je Praha.

Sesterskou organizací PIAS, zřízenou v Bratislavě, je Slovak Academic Research Centre (SARC); PIAS a SARC jsou zastřešeny gestorským grémiem.

Cílem PIAS je vybudovat světové "centre of excellence" v oboru biologie, biomedicíny, zemědělství, ekologie a v příbuzných

oblastech, tedy v disciplínách týkajících se bezprostředně kvality života. Svou úrovní by měl být PIAS pracovištěm i pro jakousi "vnitřní emigraci" a bránit tak trvalému odchodu našich vynikajících pracovníků do zahraničí. Vzhledem k mezinárodnímu charakteru PIAS bude jeho jednacím jazykem angličtina.

Nejvyšším orgánem PIAS je valné shromáždění, které volí a odvolává členy senátu PIAS, ratifikuje změny stanov PIAS a schvaluje výroční zprávu. Senát je hlavním dohlížitelským orgánem PIAS a současně jeho nejvyšší odvolací instancí. Volí a odvolává prezidenta PIAS a zástupce prezidenta a kontroluje jejich činnost. Dalším významným orgánem PIAS je jeho vědecká rada, které předsedá prezident PIAS. Tato rada je složena z ředitelů divizí PIAS a řady zahraničních a domácích expertů ad hoc. Vědecká rada připravuje vědecký program a zodpovídá za postgraduální výchovu v PIAS v rámci vysokoškolského zákona. Vědecká rada dále vytváří komise pro řešení specifických otázek, např. grantovou komisi.

Prezidentem PIAS jmenovaly zakládající strany Dr. Petra Pechana a jeho zástupcem Prof. Jana Škodu.

2. Odborné zaměření PIAS

Vědecko-pedagogická činnost PIAS bude realizována v těchto divizích:

- Division of Biomedicine
- Division of Imaging Science
- Division of Genetic Engineering and Alternative Agriculture
- Division of Immunology and Reproductive Biology
- Division of Technology

Do vědeckého programu divizí budou zařazeny jednotlivé projekty. Tyto projekty mohou být nabídnuty každým pracovištěm a podmínkou jejich přijetí je to, že zaměření projektu bude odpovídat programu PIAS a úroveň projektu bude mít vysoký mezinárodní standard. O vhodnosti projektů bude spolurozhodovat mezinárodní "peer review process".

Současně s výstavbou PIAS je programováno vybudování kampusu v moderním pojetí, jehož nedílnou součástí bude vědecko-technologický park - akciová společnost se zájmovou oblastí kompatibilní s vědeckou činností PIAS, lokalizovaná na pozemcích PIAS.

PIAS bude menšinovým společníkem tohoto parku.

Park bude sestávat z jednotlivých objektů akcionářů a ze společných zařízení, kterými budou např. podnikatelská koordinace a informační střediska, obchodní "inkubátory" a inovační centra.

Park bude spravován radou, jejímiž stálými členy budou reprezentanti PIAS. PIAS bude správcem pozemků, na nichž bude vědecko-technologický park postupně vytvářen.

3. Finanční zdroje PIAS

Zakládající organizace poskytly PIAS po 200 000 Kčs. V současné době probíhající časově i odborně velmi náročná "feasibility study" je hrazena z prostředků Evropských společenství. Po skončení této studie se počítá s uzavřením dohody mezi ČSFR a Evropskými společenstvími o dalším rozvoji PIAS/SARC.

Dalšími finančními zdroji budou podíly z provozu vědecko-technického parku, licence uzavřené se zahraničními a domácími podniky, spoluúčast národních a státních orgánů a organizací a využívání prostředků poskytovaných mezinárodními sponzory a grantovými agenturami.

4. Závěr

Vedení PIAS je přesvědčeno, že jeho cílů bude dosaženo v další úzké spolupráci s Evropskými společenstvími, zainteresovanými partnery v USA, Kanadě a dalších zemích. Vedení PIAS spoluprací rovněž na úzkou a plodnou spolupráci s Klubem rektorů.

ADRESÁŘ KLUBU REKTORŮ

K adresáři Klubu rektorů zveřejněném v Bulletinu č. 1, s. 5-8 sdělujeme tyto úpravy:

1. Prof. PhDr. Radim Palouš
rektor Univerzity Karlovy
Ovocný trh 5
116 36 Praha	tel. 02-220815
fax 02-266503
4. Prof. PhDr. Josef Jařab, CSc.
rektor Univerzity Palackého
Křížkovského 10
771 47 Olomouc	tel. 068-29134
068-28081
fax 068-22731
16. Prof. MVDr. Jaroslav Konrád, DrSc.
rektor Vysoké školy veterinární a farmaceutické
Palackého 1-3
612 42 Brno	tel. 05-747992
fax 05-748922
22. Prof. RThDr. RNDr. Ing. Boris Hruška, DrSc.
rektor Vysoké školy zemědělské
Zemědělská 1
662 65 Brno	tel. 05-575544
05-5164/202
fax 05-578427
24. Prof. Ing. Stanislav Hanzl, CSc.
rektor Českého vysokého učení technického
Žitkova 4
166 29 Praha 6	tel. 02-3117049
02-3321111
fax 02-3117493

KNIHOVNA KLUBU REKTORŮ

K materiálům uvedeným v Bulletinu Klubu rektorů č. 2, s. 23 nepřibyly k dnešnímu dni (5. 6. 1992) žádné další.

AMERICKÁ RADA PRO VZDĚLÁVÁNÍ

Při uzávěrce tohoto čísla Bulletinu Klubu rektorů (5. 6. 1992) jsme od rektora UK Radima Palouše dostali informaci o nabídce spolupráce Americké rady pro vzdělávání (American Council on Education). Citujeme přímo z dopisu viceprezidentky paní Madeleine F. Green rektoru Paloušovi: "Kdyby si Klub rektorů přál navázat těsnější kontakty se Spojenými státy, Americká rada pro vzdělávání by byla potěšena, kdyby s ním mohla spolupracovat."

Kontakt s Americkou radou pro vzdělávání bude dalším krokem k rozšíření mezinárodních aktivit Klubu rektorů.

SCHŮZKA S MINISTREM

Na žádost předsedy Klubu rektorů ČSFR rektora Milana Jelínka dojde dne 8. června 1992 na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR k jednání, kterého se zúčastní ministr Petr Vopěnka, rektori Milan Jelínek a Stanislav Hanzl a předseda Rady vysokých škol ČR prorektor Karel Malý.

Žádost předsedy Klubu rektorů byla vyvolána dopisem rektora Vysoké školy zemědělské v Praze Jiřího Petra ze dne 26. 5. 1992, zasláního Radě vysokých škol ČR a rektorům vysokých škol ČR.

Redakce: M. Černohorský, M. Fojtíková.

Vydavatel: Kancelář Klubu rektorů, Masarykova univerzita,
Burešova 20, 601 77 Brno.
Tel. 05-757000, fax 05-756125.

Určeno pro potřebu Klubu rektorů.